

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2014 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Tadeusz Kielbowicz (spr.)
Sędziowie:	SSA Witold Franckiewicz SSA Jerzy Skorupka
Protokolant:	Iwona Łaptus

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Teresy Łozińskiej - Fatygi

po rozpoznaniu w dniu 21 maja 2014 r.

sprawy **L. B. (1)**

oskarżonego z art. 18 § 3 kk w zw. z art. 158 § 1 kk

z powodu apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 10 grudnia 2013 r. sygn. akt III K 136/13

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok wobec oskarżonego L. B. (1);

II. zasądza od oskarżonego L. B. (1) na rzecz oskarżycielki posiłkowej T. S. 600 zł tytułem poniesionych przez nią kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu odwoławczym;

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki poniesione w postępowaniu odwoławczym oraz 120 zł tytułem opłaty za drugą instancję.

UZASADNIENIE

J. O. i P. S. zostali oskarżeni o to, że :

I. w dniu 21 listopada 2012 roku w L., gmina M., działając wspólnie i w porozumieniu z inną nieustaloną osobą, po uprzednim posłużeniu się nożem przez J. O. poprzez trzykrotne uderzenie nim K. S. w plecy i jeden raz w brzuch oraz użyciu przemocy polegającej na kopaniu i uderzaniu po całym ciele, zabrali w celu przywłaszczenia na jego szkodę pieniądze w kwocie 110 zł oraz posiadany przez niego, wbrew przepisom ustawy, środek psychotropowy w postaci 5 gramów metaamfetaminy o wartości 300 zł, przy czym w wyniku zadanych przez J. O. uderzeń nożem K. S. doznał obrażeń ciała w postaci trzech ran kłutych klatki piersiowej i rany kłutej podbrzusza prawego, które to obrażenia naruszyły czynności narządów jego ciała na czas poniżej siedmiu dni;

tj. o przestępstwo z art. 280 § 2 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. wobec J. O. – oraz o przestępstwo z rat. 280 § 2 k.k. wobec P. S..

Ł. B. (2) został oskarżony o to, że :

II. w dniu 21 listopada 2012 r. we W. oraz L., gmina M., w zamiarze, aby inne osoby dokonały czynu zabronionego, ułatwił J. O., P. S. i innej nieustalonej osobie popełnienie przestępstwa pobicia K. S. w ten sposób, że wiedząc o zamiarze dokonania powyższego czynu, przewiózł ich z W. do L. samochodem osobowym marki M. (...) o nr rej. (...) (...),

tj. o przestępstwo z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 158 § 1 k.k.

Wyrokiem z 10 grudnia 2013 r., sygn. akt: III K 136/13, Sąd Okręgowy we Wrocławiu wydał następujące rozstrzygnięcie:

I. oskarżonych J. O. i P. S. uznał za winnych popełnienia czynu opisanego w pkt I części wstępnej wyroku, tj.:

1. J. O. przestępstwa z art. 280 § 2 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 4 (czterech) lat pozbawienia wolności; 2. P. S. przestępstwa z art. 280 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 280 § 2 k.k. wymierzył mu karę 4 (czterech) lat pozbawienia wolności;

2. P. S. przestępstwa z art. 280 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 280 § 2 k.k. wymierzył mu karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności.

II. oskarżonego Ł. B. (1) uznał za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt II części wstępnej wyroku, tj. przestępstwa z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 158 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 19 § 2 k.k. w zw. z art. 158 § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

III. na podstawie art. 69 § 1 k.k., art. 70 § 2 k.k. i art. 73 § 2 k.k. warunkowo zawiesił wykonanie wymierzonej oskarżonemu Ł. B. (1) kary pozbawienia wolności na okres próby 3 (trzech) lat, oddając go w tym czasie pod dozór kuratora sądowego.

IV. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonych kar pozbawienia wolności zaliczył oskarżonym okresy ich zatrzymania oraz tymczasowego aresztowania:

1) J. O. i P. S. od 23 listopada 2012 r. do 10 grudnia 2013 r.,

2) Ł. B. (2) w dniach 23 i 24 listopada 2012 r.

V. na podstawie art. 46 § 1 k.k. zobowiązał oskarżonych J. O. i P. S. do uiszczenia solidarnie na rzecz oskarżycielki posiłkowej T. S. kwoty 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wyrządzoną przestępstwem opisanym w pkt I części dyspozytywnej wyroku.

VI. na podstawie art. 44 § 2 k.k. orzekł przepadek dowodów rzeczowych wymienionych w wykazach dowodów rzeczowych:

- nr Drz II/2/13 pod poz. 5 (k.345, t. II akt),

- nr Drz IV/4/13 pod poz. 7 (k. 347, t. II akt),

- nr Drz V/5/13 pod poz. 8 (k.348, t. II akt),

zarządzając ich zniszczenie.

VII. na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. zarządził zwrot J. O. kurtki w kolorze szarym w kratę wymienionej w wykazie dowodów rzeczowych nr III/3/13 w pozycji 6 (k.346, t. I akt).

VIII. zasądził solidarnie od oskarżonych na rzecz oskarżycielki posiłkowej T. S. kwotę 5.040 zł tytułem zwrotu poniesionych kosztów zastępstwa procesowego.

IX. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. K. z Kancelarii Adwokackiej we W. kwotę 1.845 zł brutto tytułem kosztów nie opłaconej obrony udzielonej z urzędu oskarżonemu J. O..

X. zwolnił oskarżonych z ponoszenia kosztów sądowych, obciążając nimi Skarb Państwa, a nadto zwolnił ich od ponoszenia opłat.

Wyrok powyższy wobec oskarżonych J. O. i P. S. uprawomocnił się jako nie zaskarżony przez żadną ze stron, zaskarżył go natomiast obrońca oskarżonego Ł. B. (1).

Obrońca oskarżonego skarży wyrok w całości w części dotyczącej Ł. B. (1) i stawia następujące zarzuty:

1. obrazę przepisów postępowania polegającą na odmowie uznania za wiarygodne wyjaśnień oskarżonego Ł. B. (1), pomimo iż oskarżony konsekwentnie nie przyznawał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i w swoich wyjaśnieniach wskazywał na swoją znajomość zdarzeń z 21 listopada 2012 r., w których uczestniczył, zaś jego wyjaśnienia korespondują z pozostałą częścią materiału dowodowego, zwłaszcza z wyjaśnieniami pozostałych współoskarżonych.

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia polegający na uznaniu, że Ł. B. (1) miał świadomość tego, iż osoby znajdujące się w jego samochodzie jadą do L. z zamiarem dokonania pobicia K. S. pomimo, że żaden z dowodów przeprowadzonych w toku postępowania nie daje podstaw do czynienia takich ustaleń.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca wnosi o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego Ł. B. (1) od zarzucanego mu czynu, ewentualnie o jego uchylenie w części dotyczącej tego oskarżonego i przekazanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja obrońcy oskarżonego Ł. B. (1) nie jest zasadna.

Wprawdzie zarzut 1 apelacji obrońcy zarzuca obrazę przepisów postępowania, ale w istocie rzeczy tak jak zarzut numer 2, dotyczy błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku i mający wpływ na jego treść (art. 438 pkt 3 k.p.k.). Oba podniesione zarzuty sprowadzają się do tego, iż zdaniem skarżącego Sąd „meriti” bezpodstawnie nie dał wiary wyjaśnieniom oskarżonego Ł. B. (1), w których nie przyznaje się on do popełnienia zarzucanego mu czynu i twierdzi, że nie miał świadomości tego, iż osoby znajdujące się w jego samochodzie jadą do L. z zamiarem dokonania pobicia K. S.. Zdaniem obrońcy żaden z przeprowadzonych w sprawie dowodów nie daje podstaw do poczynienia ustaleń faktycznych będących podstawą zaskarżonego wyroku.

W związku z podniesionym zarzutem należy zauważyć, iż zarzut błędu w ustaleniach faktycznych może być skuteczny tylko wtedy, gdy skarżący wykaże, że Sąd orzekający – oceniając dowody – naruszył zasady logicznego rozumowania, nie uwzględnił przy ich ocenie wskazań wiedzy oraz doświadczenia życiowego, a tym samym dokonał oceny dowolnej, a nie oceny swobodnej spełniającej dyrektywy wskazane w art. 7 k.p.k.

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd „meriti” w sposób w pełni przekonywujący oraz zgodny ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, przedstawił motywy oparcia swoich ustaleń o sprawstwo i winie oskarżonego, kwalifikacji prawnej przypisanego mu czynu, a także co do pozostałych okoliczności istotnych z punktu widzenia wymiaru kary. Sąd Apelacyjny w pełni podziela wskazane w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu motywy będące podstawą faktyczną i prawną zaskarżonego wyroku.

W apelacji obrońca oskarżonego zarzuca, iż żaden z przeprowadzonych w sprawie dowodów nie przemawia za tym, że oskarżony miał świadomość „iż osoby znajdujące się w jego samochodzie jadą do L. z zamiarem pobicia K. S.” (cytat). Jest to zarzut bezpodstawny. Na stronach 12-13 uzasadnienia zaskarżonego wyroku, Sąd „meriti” prawidłowo ustala że oskarżony zabierając do samochodu J. O. i P. S. znał ich plan i cel wyjazdu do L.. Między innymi stwierdza, iż „Mężczyźni ci wraz z pozostałymi pasażerami, podczas jazdy samochodem do L. namawiali się i ustalali w jaki sposób dokonają pobicia K. S., przekrzykiwali się” (cytat z uzasadnienia). Sąd Apelacyjny w pełni te ustalenia podziela i nie widzi podstaw do ich kwestionowania.

Chociaż oskarżony Ł. B. (1) nie przyznał się do winy i oświadczył, iż nie miał świadomości co do rzeczywistego celu wyjazdu z W. do L. twierdząc, iż pozostali oskarżeni kazali mu się tym nie interesować, ukrywali to przed nim, a oskarżony J. O. „twierdzi, że ma do załatwienia sprawę” (cytat z wyjaśnień ze śledztwa – k. 158-159). Na rozprawie sądowej (k.628) oskarżony Ł. B. (1) odmówił składania wyjaśnień i oświadczył, że nie będzie odpowiadał na pytania. Po odczytaniu mu wyjaśnień ze śledztwa oświadczył jedynie, że je podtrzymuje.

Pozostali pasażerowie samochodu, obok oskarżonych, to świadkowie S. S., P. W., R. K. i M. M.. Na stronie 1v uzasadnienia wyroku Sąd „meriti” prawidłowo ustala, iż „mieli oni z daleka obserwować przebieg zdarzenia i być w gotowości w razie konieczności udzielenia im pomocy” (cyt). Chodziło o ewentualne udzielenie pomocy oskarżonym J. O. i P. S.. Istotne jest również i to, że nie jest kwestionowany fakt, iż wszystkie znajdujące się w samochodzie osoby (poza kierowcą to jest oskarżonym Ł. B. (1)) były pod znacznym działaniem alkoholu i w „bojowym” nastroju.

Sąd „meriti” prawidłowo ustalił, iż podczas jazdy do L. namawiali się i ustalali w jaki sposób dokonają pobicia K. S., i przekrzykiwali się wzajemnie. Wynika to chociażby z zeznań świadka R. K., który w śledztwie m.in. złożył zeznania następującej treści:

- „Wszyscy byli pod wpływem alkoholu ... P. W. powiedział mi, że pojedą ze mną do S. ... mówili coś, że chcą mu wpier ...lić” – k. 51-53;

- „W samochodzie mówili, że mu wpier...lą”, oraz „W samochodzie, którym jechaliśmy do L. było głośno. Darli się. Wszyscy się praktycznie darli... Darli się, że jadą napier ...lić K. B. na pewno to musiał słyszeć” – k. 155-157.

Na rozprawie sądowej świadek R. K. podtrzymał w całości powyższe zeznania ze śledztwa (k.690-691). Z kolei na rozprawie sądowej (k.628) oskarżony P. S., który podobnie jak J. O., wyraźnie chronił w swoich wyjaśnieniach oskarżonego Ł. B. (1), nie zaprzeczył w sposób stanowczy, iż w samochodzie toczyły się rozmowy o powyższej treści, wyjaśnił jedynie w następujący sposób: „Chyba na końcu, jak wróciliśmy to Ł. B. (2) dowiedział się w jakim celu pojechaliśmy. Chyba nie było tak, że w samochodzie do L. mówiliśmy, że jedziemy wpier ...lić S.”.

Sam oskarżony B. w podtrzymanych na rozprawie (k.628) wyjaśnieniach złożonych w śledztwie na kartach 163-165 potwierdził częściowo wersję podaną przez świadka R. K. podając m.in. co następuje: „Oni w samochodzie gadali cały czas, tylko ja ich nie słuchałem. Głośno gadali, tak że słyszałem ale jakoś tak nie zrozumiałem co gadają”. Tę część wyjaśnień oskarżonego, Sąd „meriti” potraktował jako przyjętą linię obrony uznając, iż nie sposób uznać, że w samochodzie, w którym się poruszali, kierowca nie słyszał głośnej rozmowy pasażerów i tego co mówili. Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw aby kwestionować powyższe ustalenia, zwłaszcza w tej części gdzie przypisuje się oskarżonemu Ł. B. (1) świadomość celu w jakim zawiózł do L. oskarżonych O. i S., to jest w celu dokonania pobicia K. S..

Wnioski formułowane przez autora apelacji w celu obalenia powyższych ustaleń nie zasługują na uwzględnienie i nie wskazują w żaden sposób aby Sąd Okręgowy we Wrocławiu uchybił dyrektywie swobodnej oceny dowodów.

Obrońca oskarżonego we wniesionej apelacji nie wykazał w ocenie dowodów przeprowadzonych przez Sąd „meriti” błędów formalnych, logicznych ani merytorycznych. Tym samym po uwzględnieniu własnych ocen i analiz Sądu Apelacyjnego brak było podstaw do uznania zawartego w apelacji zarzutu z art. 438 pkt 3 k.p.k. za zasadny. Podniesione w apelacji zarzuty sprowadzają się do polemiki obrońcy z ustaleniami Sądu zawartymi w uzasadnieniu

zaskarżonego wyroku, zaś sama możliwość przeciwstawiania ustaleniom Sądu orzekającego odmiennego poglądu, nie może prowadzić do wniosku o dokonaniu przez Sąd błędu w ustaleniach faktycznych.

Prawidłowe jest również kwalifikacja prawna czynu oskarżonego. Pomocnictwo zawsze stanowi bezskutkową postać przestępstwa, czyli jest przestępstwem formalnym. Może być popełnione (pomocnictwo) w zamiarze bezpośrednim lub w zamiarze wynikowym (ewentualnym), czyli udzielający pomocy musi chcieć aby inna osoba dokonała czynu zabronionego, albo przewidując możliwość dokonania przez inną osobę takiego czynu zabronionego na to się godzi i ułatwia jego popełnienie dostarczając, tak jak w rozpatrywanej sprawie, środek przewozu. W doktrynie i orzecznictwie sądowym nie jest kwestionowany pogląd, iż odpowiedzialność karna pomocnika oparta jest na obiektywnym ułatwieniu popełnienia czynu zabronionego. Istota pomocnictwa polega na umyślnym ułatwieniu innej osobie popełnienia czynu zabronionego z zamiarem wsparcia realizacji tego czynu. Przechodząc do realiów niniejszej sprawy bezspornym jest, iż gdyby oskarżony B. nie udzielił pomocy oskarżonym O. i S. przewożąc ich swoim samochodem z W. do L. (to jest na miejsce przestępstwa), to z pewnością nie doszło by do popełnienia przez oskarżonych O. i S. przypisanego im w zaskarżonym wyroku przestępstwa.

Fakt znacznej nietrzeźwości osób znajdujących się w samochodzie, ich agresywna i brutalna postawa, wzajemne przekrzykiwanie, przemawiają za tym, iż z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością można stwierdzić, iż oskarżony B. zdawał sobie sprawę z tego, iż dojdzie do pobicia K. S. w rozumieniu art. 158 § 1 k.k.

W końcowym fragmencie uzasadnienia apelacji obrońca czyni rozważania czy przy założeniu, że oskarżony B. dowiedział się w czasie jazdy o celu podróży, to mógł odmówić uczestnictwa w zdarzeniu, to jest czy jego odmowa zapobiegłaby dalszemu ciągowi zdarzenia, oraz czy mógł to zrobić bez narażenia się na osobiste niebezpieczeństwo. Na tak sformułowane pytania należy odpowiedzieć, iż w każdej chwili oskarżony mógł się wycofać i zrezygnować z jazdy do L.. Oczywiście zapobiegłoby to pobiciu K. S., w przypisanym w wyroku w części dotyczącej oskarżonych O. i S. czasie. Był do tego powód, jak sam zeznał miał w tym czasie umówioną lekcję języka niemieckiego. Poza tym znał wszystkie osoby znajdujące się w samochodzie i brak jest dowodów aby któryś z oskarżonych siłą bądź przemocą zmuszał go do jazdy do L., bądź groził mu w jakikolwiek sposób. Z ustaleń Sądu „meriti” wynika, iż w chwili gdy oskarżeni O. i S. bili pokrzywdzonego K. S. i dokonali na nim rozboju, oskarżony B. zaparkował auto w oczekiwaniu na nich w bocznej uliczce. Mógł wówczas będąc sam w samochodzie wycofać się z przestępstwa, jednakże nie skorzystał z tej możliwości. Jak zeznał świadek R. K. „Po tej chwili (po dokonanych przestępstwie) Ł. B. (1) podjechał samochodem w okolice skrzyżowania i wszyscy zerwali się do ucieczki” (k.51-53). Po przybyciu z powrotem do W. oskarżony, jak wynika z zeznań świadka P. W. (k.678-679) otrzymał od oskarżonych O. i S., za podwiezienie ich do L. 10 zł.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny uznał wywody i zarzuty zawarte w apelacji obrońcy oskarżonego Ł. B. (1) za bezzasadne.

Przepis art. 447 § 1 k.p.k. zobowiązuje Sąd Apelacyjny do rozpatrzenia sprawy także w aspekcie kary. Wymierzona oskarżonemu kara pozbawienia wolności tylko nieznacznie przekraczająca dolną granicę ustawowego zagrożenia z art. 158 § 1 k.k., a jej wykonanie warunkowo zawieszono na okres lat 3. W świetle prawidłowo ustalonych przez Sąd „meriti” okoliczności, które miały wpływ na jej wymiar, w żadnym wypadku nie można jej uznać za rażąco niewspółmiernie surową w rozumieniu art. 438 pkt 4 k.p.k.

Z tych względów Sąd Apelacyjny utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

O kosztach postępowania odwoławczego i kosztach zastępstwa procesowego oskarżyciela posiłkowego orzeczono na podstawie art. 627 k.p.k. w związku z art. 634 k.p.k. i art. 8 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity Dz.U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223, z późniejszymi zmianami).